

ÄRENDE

Luleå den 24 augusti 2015

Regeringskansliet

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar angående "Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen"

Bakgrund

En översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen har gjorts av Energimyndigheten i syfte att vidareutveckla och öka effektiviteten ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Norrbottens energikontor AB verkar i dag som regionalutvecklingsledare för de kommunala energi- och klimatrådgivarna i Norrbotten och i Västerbotten, totalt 29 kommuner över en stor geografisk yta och svarar därför på remissen. Som underlag till remissen har energikontoret samlat in synpunkter och åsikter från de kommunala energi- och klimatrådgivarna i Norrbotten och Västerbotten.

Sammanfattning

- Det är svårt att göra en adekvat bedömning om hur förslaget kommer att slå gentemot kommunerna och de tjänster som idag finns etablerade då det inte framgår hur stödet kommer att fördelas samt hur mycket extra medel som kan sökas.
- Förslaget till förändring innebär att 21 av 29 kommuner i Norrbotten och Västerbotten inte klarar kravet på minst 18 000 innevånare. Stödets förutsättningar riskerar att slå ut små kommuner som i dag har en väl fungerande rådgivning. Den korta framförhållningen kommer att göra det svårt för många av kommunerna att hitta ett fungerande samarbete för att säkerställa rådgivningen till medborgarna samt att hinna med att söka de extra medel som kommer att bli nödvändigt för att även säkerställa både kvantitet och kvalitet.
- Förslaget att arbeta med prioriterade målgrupper stöds då det skapar en större tydlighet lokalt, regionalt och nationellt men samtidigt måste det finnas ett lokalt svängrum i arbetet då kommunerna har olika förutsättningar och demografi.
- Norrbottens energikontor AB anser att transportrådgivningen bör vara kvar och förstärkas då det är en stor utmaning för ett hållbart samhälle. Speciellt i våra trakter med långa avstånd där kollektivtrafiken kan vara en utmaning likväl som att låta bilen stå och här kan energi- och klimatrådgivaren göra en stor samhällsnytta.

Synpunkter

Vi är överens om att kraven på hur rådgivning bedrivs skärps och att rapporteringen måste bli bättre.

Det finns en stor osäkerhet om hur stödet kommer att fördelas. Första året finns det möjlighet att söka extra medel för glesbygd och för kommuner med högre ambitioner men det finns inget som talar om hur stort stödet är. Det blir svårt för kommuner att planera och söka stöd inför 2016 vilket leder till att många kommuner kan hamna i en svår sats gällande att behålla personal eller inte.

Att ta ställning till just stödets storlek och göra en adekvat bedömning om huruvida det kommer att slå gentemot kommunerna i Norrbotten och Västerbotten som inte uppnår rätt antal innevånare samt hur samarbeten kan lösas blir i detta fall svårt.

En hel del kommuner samarbetar i många frågor men det kan vara geografiskt omöjligt till samarbete när det gäller rådgivningen. Risken är att det blir färre utåtriktade aktiviteter. Ytterligare en risk är att tjänster som är tillsatta av kompetent personal försvinner och den rådgivning som byggts upp under dessa år raseras. Små kommuner kan komma att uppleva att förslaget särbehandlar dem då det krävs att många kommuner går ihop för att ha en möjlighet att nå målen om mer än 18 000 innevånare för att söka stöd. Långa avstånd gör det svårt (och inte vidare hållbart) att arbeta i flera kommuner. Uppsökande verksamhet och lokala aktiviteter är det som ger mest enligt erfarenhet. Tre inlandskommuner i Västerbotten har samarbetat under en längre tid men då avstånden gör det svårt har de avbrutit samarbetet. Norrbotten samarbetar fyra kommuner med en 1,5 tjänst, detta har byggts upp under flera års tid och det har varit svårt att få personal att stanna kvar på tjänsten då avstånden är väldigt stora.

Exempel på hur det nya förslaget kan få negativa konsekvenser:

I Västerbotten måste inlandskommunerna Åsele, Storuman, Dorotea, Lycksele, Vilhelmina och Sorsele gå tillsammans för att nå över 18 000 invånare. Idag finns en energi- och klimatrådgivare i varje kommun. Risken med det nya förslaget är att fem av dagens sex energi- och klimatrådgivare mister jobbet och att en ensam rådgivare får en yta på över 35 000 kvadratkilometer att bedriva verksamhet inom. Med ett så stort arbetsområde löper rådgivningen en stor risk att försämrans.

Vi tycker att det är positivt att energi- och klimatrådgivningen kraftsamlas kring målgrupper men anser att det samtidigt måste finnas ett lokalt svängrum i arbetet då kommunerna har olika förutsättningar och demografi. Till exempel kan små kommuner i vissa delar av Sverige ha väldigt få bostadsrättsföreningar, koncentration av vissa företagstyper osv. Det finns en stor risk för centralisering och att det genererar en försämrad rådgivning till de prioriterade målgrupperna. Där rådgivningen i dag är mycket framgångsrik är just den lokala förankringen viktig.

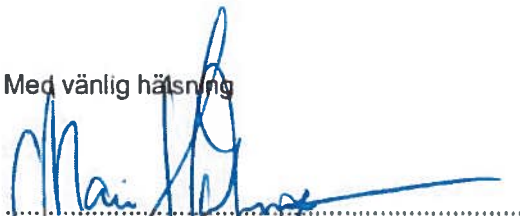
Transportrådgivningen är något som många tycker är viktigt när det bland annat gäller företagsrådgivning. Många företag har ju väldigt mycket transporter och transporter i allmänhet står för en stor miljöpåverkan. Upplevs förvirrande om energi- och klimatrådgivningen inte får upplysa om det och det kan i sin tur få folk att sluta vända sig till en energi- och klimatrådgivare. Det är bättre om rådgivningen har ett helhetsgrepp men för den delen behöver det inte innebära att veta allt i detalj.

Vi anser att det är viktigt att förstärka och förtydliga den samordningsfunktion/roll som finns ute bland energikontoren. Att kompetensen ska ökas även bland de regionala utvecklingsledarna är positivt och innebär i förlängningen bättre samordning och coachning samt bättre kommunikation i alla led.

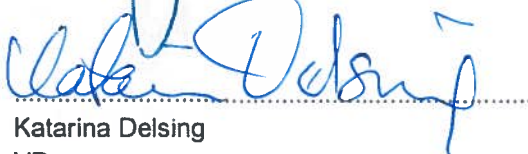
Att samarbeta kring olika aktiviteter är bra och är något som redan är implementerat sedan länge i nätverket. Det är positivt att krav ställs på de kommunala energi- och klimatrådgivarna. Att flera aktiviteter och utbildningar blir obligatoriska säkerställer kompetensen och att spridningen av information säkerställs. Det är mycket viktigt att fortsätta med de gemensamma aktiviteterna som redan görs i alla regioner. Kännedomen om den kommunal energi- och klimatrådgivning ökar även på så sätt.

Vi anser att om förändringar ska genomföras bör de inte träda i kraft förrän år 2017. År 2016 kommer att behövas för att hitta lämpliga samarbeten och konstellationer men även för ansökning av stöd. Detta för att ha en rimlig chans att bedriva energi- och klimatrådgivningen på ett kvalitativt sätt med tanke på de stora geografiska ytorna som är i både Norrbotten och Västerbotten.

Med vänlig hälsning

Marie Holmgren
Regional utvecklingsledare

Katarina Delsing
VD